

Goedkeuring van de op 15 december 1958 te Parijs gesloten Europese Overeenkomst betreffende de uitwisseling van programma's door middel van televisiefilms

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Op 9 juli 1954 heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa een resolutie aangenomen betreffende het gebruik van televisie als middel om de belangstelling van het publiek te wekken voor de Europese gedachte. In deze resolutie werd de wens uitgesproken dat het — toenmalige — Bureau voor de bescherming van de industriële eigendom en van werken van letterkunde en kunst te Bern, in overleg met de secretariaten van de Unesco, de I.A.O. (Internationale Arbeidsorganisatie) en de Raad van Europa, na kennisneming van de mening van belanghebbende niet-ambtelijke instellingen en de studies van nationale radiozendorganisaties, de juridische beletselen zou onderzoeken die zich voordoen bij de uitwisseling van televisieprogramma's, en concrete aanbevelingen doen om deze beletselen uit de weg te ruimen. Dit alles met handhaving van auteursrechten en aanverwante rechten.

Na uitgebreide studies bracht in 1956 het Bureau — inmiddels de Verenigde Bureaux geworden — verslag uit aan de voorzitter van het Comité van Ministers. Naar aanleiding van dit verslag werd besloten een Comité van Regeringsexperts in het leven te roepen, dat aan de hand van de gedane aanbevelingen een regeling zou dienen te ontwerpen. Dit Comité van Experts heeft het ontwerp opgesteld, dat heeft geleid tot de onderhavige Overeenkomst (*Trb.* 1964, 150).

De uitwisseling van televisieprogramma's ondervindt grote moeilijkheden door het gebruik dat daarbij wordt gemaakt van films. Ingevolge artikel 4, eerste lid, van de Berner Conventie (zie bijlagen Handelingen der Staten-Generaal 1965—1966-II-7889 (R 446) waarin de thans voor Nederland geldende versie van Rome van 1928 die in 1948 in Brussel ongewijzigd is gebleven, is opgenomen) wordt de omvang van de bescherming van de auteur bepaald door de wetgeving van het land waar de bescherming wordt ingeroepen. Dit betekent bij de uitwisseling van televisieprogramma's door middel van films, dat de wetgeving van het land waar de film wordt gebruikt, de auteursrechtelijke bescherming ervan bepaalt. Niet alleen kan echter het auteursrecht ten aanzien van televisiefilms in het algemeen in dat land anders geregeld zijn dan in het land waar de film werd vervaardigd, maar bovendien is het zeer wel mogelijk dat in dat land bepaalde personen als auteurs gelden die in het land waar de film werd vervaardigd, niet als zodanig worden beschouwd. Ook het omgekeerde kan het geval zijn. Het is ondoenlijk gebleken voor deze moeilijkheden contractueel een bevredigende oplossing te vinden, mede omdat men tevoren niet weet met welk land een uitwisseling van programma's zal plaats vinden.

Hoewel de gesignaleerde moeilijkheden zich kunnen voordoen bij alle films, is de onderhavige regeling slechts ontworpen voor films die speciaal zijn gemaakt voor televisiedoeleinden, en dan nog alleen voor zover zij ook inderdaad voor televisie-uitzendingen worden gebruikt. Wordt een dergelijke film b.v. in een bioscoop geprojecteerd of is een film niet alleen voor gebruik door de televisie ontworpen, dan is de Overeenkomst niet van toepassing.

Een regeling binnen het kader van de Berner Conventie zou nog geruime tijd op zich hebben laten wachten. Aangezien het probleem daarvoor als te urgent werd beschouwd, lag een rege-

ling van beperkte omvang tussen de landen van de Raad van Europa het meest voor de hand.

De Overeenkomst betreft niet alleen de televisiefilm die is tot stand gekomen volgens de methode van de cinematografische film, maar ook de „tele-recording”, vervaardigd door het vastleggen van het uitgezonden televisiebeeld, op welke wijze en op welk materiaal dan ook. Mochten deze „tele-recordings” in sommige gevallen niet beschouwd kunnen worden als werken vallende onder de bepalingen van de Berner Conventie (artikel 2 j° artikel 14), dan zijn zij niettemin door de onderhavige Overeenkomst beschermd. De verleende bescherming is echter voor beide categorieën van televisiefilms gelijk en komt niet in strijd met de Berner Conventie, want het bepaalde in artikel 4 en artikel 11bis, tweede lid, van de conventie wordt niet aange-
getast.

Hoewel toch mocht worden aangenomen dat de regeling in een behoefte zou voorzien, heeft het van 15 december 1958 tot 1 juli 1961 geduurd vóórdát drie landen door ondertekening zonder voorbehoud van ratificatie of door tekening met ratificatie de Overeenkomst in werking hebben doen treden. Omdat in het onderhavige geval zo mogelijk nog sterker dan bij andere multilaterale overeenkomsten geldt, dat de regeling geen werkelijk profijt zal gaan afwerpen wanneer het aantal deelnemende landen niet vrij aanzienlijk wordt, hebben de ordergetekenden — evenals hun ambtsvoorgangers — gemeend de ontwikkeling eerst te moeten aanzien en achten nu de tijd gekomen dat de Overeenkomst wordt bekrachtigd. Ook de Surinaamse regering acht gelding van de regeling mede voor haar land wenselijk. De regering van de Nederlandse Antillen daarentegen wenst deze gelding niet.

De Overeenkomst is op het ogenblik van kracht tussen België, Denemarken, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Luxemburg, Noorwegen, Turkije, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

De préambule van de Overeenkomst zet de noodzaak van een internationale regeling uiteen: voor de culturele en economische eenwording van Europa is het van belang dat de uitwisseling van programma's door televisiefilms zo vrij mogelijk kan plaats vinden. Voorts wordt gewezen op de moeilijkheid welke thans bestaat doordat het juridische statuut van de film in de diverse landen sterk verschilt. Tenslotte verwijst de préambule naar artikel 20 van de Berner Conventie hetwelk toelaat, dat de leden van het Verbond onderling bijzondere overeenkomsten sluiten, mits daarin geen bepalingen strijdig met de Conventie voorkomen.

De in de préambule opgesomde voor- en nadelen gelden eveneens voor het Koninkrijk. Het belang van het partij worden bij de Overeenkomst op een tijdstip waarop met 10 Europese landen uitwisseling van programma's vergemakkelijkt wordt, valt niet te ontkennen.

Artikel 1 van de Overeenkomst bepaalt dat een radiozendorganisatie van een verdragssluitende staat die een televisiefilm heeft vervaardigd, bevoegd is toestemming te verlenen tot het gebruik daarvan voor televisiedoeleinden in de andere verdragssluitende staten.

Aangezien echter niet alle televisiefilms door radiozendorganisaties zelf worden vervaardigd, is in de Overeenkomst een

fictie opgenomen waardoor als maker van een televisiefilm wordt beschouwd de radiozendorganisatie die het initiatief voor de vervaardiging heeft genomen en daarvoor de verantwoordelijkheid draagt (artikel 2, tweede lid).

Indien de televisiefilm is vervaardigd door een ander dan de genoemde radiozendorganisatie, kan de werkelijke maker zijn rechten aan de organisatie overdragen tenzij tussen hem en degenen die hebben bijgedragen tot het vervaardigen van de film, anders is overeengekomen (artikel 3, eerste lid j° artikel 4). Maker en radiozendorganisatie moeten in dat geval behoren tot een verdragsluitende staat.

De genoemde bepalingen hebben tot gevolg dat vrijwel steeds over de uitwisseling van televisieprogramma's kan worden gecontracteerd tussen twee radiozendorganisaties en dat de organisatie die de film wil gebruiken, uitsluitend een vergoeding dient te betalen aan de organisatie die de film heeft vervaardigd of geacht wordt dit te hebben gedaan. Deze laatste regelt op haar beurt volgens de nationale auteurswet de vergoeding aan de rechthebbenden in eigen land. Dit systeem zal in hoge mate de uitwisseling van programma's bevorderen, terwijl het bovendien zal tegengaan dat tussen de maker — niet zijnde een radiozendorganisatie — en personen die hebben bijgedragen tot het vervaardigen van de film, beperkende bepalingen, als bedoeld in artikel 4, worden overeengekomen. Dergelijke bepalingen zullen immers bemoeilijken dat een film wordt uitgewisseld hetgeen voor de betrokkenen ongunstige financiële gevolgen zal hebben.

Uitdrukkelijk bepaalt artikel 5 dat de zedelijke rechten (droit moral) met betrekking tot films, de auteursrechten op werken van letterkunde, wetenschap en kunst die zijn verfilmd, de rechten van de muzikanteur, de auteursrechten betreffende andere dan televisiefilms en de auteursrechten in verband met het gebruik van televisiefilms anders dan voor televisiedoeleinden, onverlet blijven. Zij kunnen dus buiten de Overeenkomst om worden geldend gemaakt.

De Overeenkomst is van onbepaalde duur en laat geen voorbehouden toe. Aanpassing van de Nederlandse wetgeving is niet noodzakelijk.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

*De Minister van Cultuur, Recreatie
en Maatschappelijk Werk,*

M. VROLIJK.